

@-bulletin Gentle Teaching

Mei 2012

Stichting Gentle Teaching

Bremmerlaan 3, 3431 GV Nieuwegein

Tel. 030 2938878 / 0655161136

e-mail info@gentlelearning.nl

website: www.gentlelearning.nl

Dit bulletin is bestemd voor iedereen die een directe relatie heeft met kinderen en volwassenen met een bijzondere kwetsbaarheid en voor leidinggevenden, gedragsdeskundigen en behandelaars. Door dit bulletin aan hen door te sturen biedt u hen informatie die ze in hun werk kunnen gebruiken. Bedankt daarvoor
Pouwel van de Siepkamp

Agenda

Internationale gentle teaching conferentie 25-27 sept 2012, Denemarken

Als je interesse hebt om naar de internationale gentle teaching conferentie in Denemarken te gaan, kun je via de website van gentle teaching meer informatie vinden. Op de website komt ook een formulier voor carpoolen naar en van de conferentie. Op die manier kunnen we de kosten voor deelname drukken. Als je met een auto gaat en plekken over hebt, of als je met iemand mee wilt rijden, kun je dit via de website kenbaar maken.

Cultuur van hoop

Voorlopig zal in ieder @bulletin een aspect van de cultuur van hoop, de grondhouding in de begeleiding, beschreven worden.

Onvoorwaardelijkheid

Onvoorwaardelijkheid is een belangrijk principe bij gentle teaching. Onvoorwaardelijk betekent dat je je gevoelens en houding ten opzichte van de cliënt niet afhankelijk laat zijn van zijn gedrag. Waar uit onvoorwaardelijkheid zich in? Een paar voorbeelden:

- afwijzend of boos reageren op gedrag van de cliënt
- de cliënt niet geven wat hij nodig heeft – bijvoorbeeld aandacht of hulp – omdat hij zich niet gedraagt zoals je wilt
- iets dat je de cliënt toegezegd hebt niet doen of geven omdat hij zich niet goed gedragen heeft
- de cliënt eerst iets voor jou laten doen voor je iets voor hem doet

Wel of niet onvoorwaardelijk zijn zit vaak in kleine momenten waar we ons er amper van bewust zijn. Hoe snel zeggen we geen dingen als '*als je niet naar me luistert, dan...*' of '*als jij eerst ... doet, dan gaan we daarna iets leuks doen*'.

Met dat laatste stuit je op een onduidelijkheid die er soms is over wat onvoorwaardelijk betekent. Als het gaat om een logisch tijd-verband tussen de twee zaken, bijvoorbeeld eerst je jas aantrekken voor je naar buiten gaat, hoeft het niets met voorwaardelijkheid te maken te hebben. Dat wordt het wel als je het stelt als een voorwaarde waaraan voldaan moet worden. Als de cliënt zijn jas niet aan wil trekken, help je hem hierbij dus, of ga je iets anders leuks doen waar de jas niet bij nodig is.

Het grote belang van onvoorwaardelijkheid is tweeledig. In de eerste plaats is het belangrijk omdat je daardoor betrouwbaar wordt voor de cliënt. Ongeacht wat hij doet, jouw houding is onveranderlijk en je blijft hem de ondersteuning en warmte bieden die hij nodig heeft. De tweede reden is dat het de cliënt help bij het ontwikkelen van een positief zelfbeeld doordat hij zich niet meer afgewezen zal voelen. Vaak zeggen hulpverleners dat ze wel het gedrag afwijzen maar niet de cliënt. Dat zal zeker hun intentie zijn, maar het is de vraag of de cliënt dit ook zo zal ervaren. Dus voor ons reden om heel duidelijk te zijn: we wijzen niet alleen de cliënt, maar ook het gedrag niet af.

Dat betekent natuurlijk niet dat we alles wat een cliënt doet zondermeer goed vinden. Als hij iets doet wat voor hemzelf of voor anderen schadelijk kan zijn, willen we hier uiteindelijk wel vanaf komen. Je doet dit echter niet door op het gedrag te reageren, maar door de spanning die aanleiding is voor het gedrag weg te nemen. Soms kan dit door in de omgeving van de cliënt de spanningsbron weg te halen, maar dat kan niet altijd. Vanuit gentle teaching doe je het dan door warm en wederkerig contact met de cliënt te maken, zodat je hem door het spannende moment heen kunt loodsen. Begrenzen doe je dus niet door *HALT* te zeggen tegen het gedrag, maar door de cliënt te (bege)leiden. Hiermee geeft je op een positieve manier duidelijkheid aan de cliënt en bewaak je tegelijk de grenzen die belangrijk zijn.

Dit zal niet altijd lukken, omdat je misschien het oplopen van de spanning bij de cliënt niet hebt zien aankomen, of omdat het te snel is gegaan. Afhankelijk van de aard van de emotionele uiting kan het noodzakelijk zijn om het gedrag te stoppen om schade voor de cliënt of anderen te voorkomen. Doe dat als het nodig is, maar doe het wel op een zo beheerst mogelijke en warme manier. Door je te blijven richten op het probleem en de onmacht van de cliënt, kun je voorkomen dat je een extra negatieve lading toevoegt aan het noodzakelijke stoppen van het gedrag. Je moet misschien in je handelen iets doen dat voor de cliënt vervelend is, maar in je gevoel kun je ook dan nog onvoorwaardelijk zijn.

Onvoorwaardelijk betekent ook niet 24 uur per dag, 7 dagen per week. Als je vrij bent, ben je vrij. Het gaat om onvoorwaardelijkheid in het moment: *'morgen ben ik er helaas niet voor je, maar nu ben ik er voor je, ongeacht wat je doet'*.

Onvoorwaardelijkheid is moeilijk op te brengen. Allereerst omdat het alleen kan als je je goed bewust bent van de gevoelens die een cliënt met zijn gedrag bij je op kan roepen, en als je op een constructieve manier met je gevoelens kunt werken. Daarnaast vraagt het ook om de overtuiging dat onvoorwaardelijkheid goed is. Het is een inzicht dat haaks staat op wat we in onze *voor wat, hoort wat* cultuur gewend zijn. Bovendien staat het haaks op opvattingen dat mensen vooral moeten leren hun gedrag te veranderen door de consequentie van ervan te voelen. Met gentle teaching zeggen we dat mensen hun gedrag – voor zover ze controle hebben over hun emoties – zullen veranderen als ze zich verbonden voelen met ons en anderen, en dat het onze verantwoordelijkheid is om ze in geval van controleverlies op een warme en veilige manier door het moeilijke moment te leiden.

Evaluatie van de cultuur van hoop

Een deelnemer aan een Gentle Teaching cursus heeft voor zijn eigen woning de eveluatielijst *Cultuur van Hoop* ingevuld. Hij kwam daarbij tot de volgende conclusie:

Tjonge, confronterende vragen hoor! Vond het best moeilijk om het eerlijk in te

*vullen....Realiseer me dat ik schrik van sommige antwoorden die ik geef. Gebaseerd op wat ik zie en hoor en lees moet ik echt tot de ingevulde lijst komen....
Aan de andere kant....het is zoals het is. Niets meer niets minden. Wel een verlangen om het met het team anders te gaan doen.*

Als je zelf voor je eigen werkplek de evaluatie in wilt vullen, kun je deze downloaden vanaf de website www.gentlelearning.nl

Volg een cursus gentle teaching

Misschien kun je gentle teaching onder de knie krijgen door het lezen van de nieuwsbrieven of het boek Gentle Teaching. Het is natuurlijk beter om te kijken of je een cursus kunt volgen. De cursussen zijn gericht op de praktijk en er is volop de gelegenheid om je eigen voorbeelden in te brengen en te bespreken.

We zijn net weer gestart met een cursus voor individuele inschrijvers. Of we in het najaar weer met een groep starten is afhankelijk van het aantal mensen dat zich aanmeldt. Als je interesse hebt, laat dat dan weten.

De cursussen kunnen ook in de eigen instelling verzorgd worden. Dat kan per team, maar ook voor deelnemers uit verschillende teams. Ook wel goed om op die manier ervaringen uit te wisselen met collega's uit andere teams.

Als je hier interesse in hebt, bespreek het dan met je leidinggevende of iemand van de afdeling opleiding / bijscholing. De ervaring is dat ze vaak niet zelf met het aanbod komen, maar als er vragen zijn naar deze cursussen, dat het dan wel mogelijk is. Rond de zomerperiode wordt in veel instellingen al begonnen met de voorbereiding van het jaarplan voor 2013. Dus ben er tijdig bij met je cursusvragen.

Voor meer informatie over gentle teaching of voor contactgegevens kun je een bezoek brengen aan de website www.gentlelearning.nl of een mail sturen naar info@gentlelearning.nl. Ju kunt ook collega's en anderen verwijzen naar deze website om zich op te geven voor dit bulletin.

Als je zelf een bijdrage wilt leveren aan een volgend @ bulletin, ben je van harte welkom

Pouwel van de Siepkamp
senior consultant gentle teaching